ч. 268 (11.618). Львів, вівторок 3. грудня 1929. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Зміна конституції.

ПРОЄКТ ЛІВИЦІ.

Підчас останньої бюджетової сесії внесено до сойму два проєкти зміни конституції, один від Безпартійного Бльоку, другий від лівиці (соціялістів, Визволення і Стронніцтва Хлопского). Народовий (ендецький) клюб не міг внести свого проєкту, бо по думці автентичної інтерпретації соймом постанови арт. 125 уст. 2 обовязуючої конституції, внесок на зміну конституції мусить бути підписаний щонайменше 111 послами (1/4 законного числа послів). Народовий Клюб не міг стільки підписів зібрати під свій проєкт, тому й не міг його зголосити у виді формального внесення на зміну конституції; свій проєкт, затитулований: Поправки Клюбу Народового до зголошених проєктів ревізії конституції, — розіслав Народовий Клюб поодиноким клюбам і послам і через ті свої поправки хочуть ендеки перевести ревізію конституції у свому дусі.

Хибою всіх проєктів є те, що вони не обіймають цілости конституції, а лише змінюють чи доповнюють поодинокі приписи дотеперішньої конституції, оставляючи богато артикулів без зміни. Звідси мусять виходити, навіть при дуже старанні опрацюванні теми, ріжниці й суперечности між оставшими без зміни і зміненими чи ново введеними приписами конституції.

Проєкт ББ був обговорений докладніше на сторінках „Діла“ чч. 45 і 46 з дня 1. і 2. березня 1929. Тут займемося передовсім проєктом лівиці, а відтак і поправками Народового Клюбу.

Важніші, пропоновані лівицею зміни є слідуючі:

I. Президент Річипосполитої.

В протилежности до проєкту ББ проєкт лівиці оставляє Президентови Державі по суті те становище, яке він має на основі обовязуючої конституції. Отже президент є лише шефом виконавчої влади, а в ділянці законодавчої і судейської влади його компетенції мінімальні. Проєкт лівиці докладно означує права президента і усуває всілякі сумніви, які в тій справі є в приписах обовязуючої конституції.

Президент скликує і замикає сесію сойму та замикає його каденцію. Відкриття скликаного сойму належить до маршалка сойму (не до президента, як досі). Президент є обовязаний скликати щороку сойм на звичайну сесію (бюджетову) найпізніше у вересні (тепер у жовтні), а це надзвичайну по власній вподобі, або на домагання 1/4 всіх послів (тепер 1/3) до 15 днів. Колиб президент у приписаних термінах сойму не скликав, то маршалок сойму зарядже скликання сойму до 7 днів по упливі вовищих речинців (у теперішній конституції нема припису, що має статись, коли президент не скликує сойму в приписаних речинцях).

Президент не може замкнути звичайної сесії перед ухваленням бюджету, зглядно перед упливом пятимісячного речинця, призначеного на бюджетові наради. Надзвичайної сесії не можна замкнути без згоди сойму перед покінченням нарад над справами, для яких сесію скликано, а в кожнім випадку перед упливом 30 днів.

Президент має право на внесення ради міністрів умотивованим письмом зарядити нові вибори перед упливом каденції, але тільки раз з цеї самої причини (подібно, як досі). Зарядження нових виборів не є рівнозначне з розвязанням сойму, а означає лише замкнення сесії сойму (про що ближче буде мова далі). Президент підписує закони і заряджує їх оголошення до 30 днів від дня їх ухвалення (досі такого речинця не було), так що президент може спинити правну силу ухвалених законів через неоголошення їх у Дневнику Законів).

Проєкт лівиці касує управнення президента до видавання розпорядження зі силою законів у часі розвязання сойму, що прислугує президентові на основі арт. 44. уст. 5 теперішньої конституції. Цього припису не було в первісній конституції з 17. III. 1921, а ввела його щойно новеля з 1926 (по травневому перевороті). Натомісць проєкт оставляє можність уповажнення президента окремим законом до видавання розпорядків зі силою законів у часі і розмірах, означених уповноважнюючим законом. Такий закон можна ухвалити лише більшістю 11/20 голосів, при присутности щонайменше половини всіх послів. Деякі справи виключені від таких розпорядків (напр. зміна конституції, торговельні договори, виповідження війни). Такі розпорядки президента тратять свою силу, якщо до 14 днів по першім найближчім засіданні сойму не будуть предложені соймови, або по предложенні будуть відкинені. Відкидаюча ухвала має бути до 3 днів оголошена у Вістнику Законів.

Компетенції президента щодо іменування і відкликування міністрів, компетенції в области військових справ і заграничних остають без зміни (проєкт ББ компетенцію цю значно поширює).

Новим є лише припис, що мобілізацію може президент оголосити лише за попередньою згодою сойму підчас тревання сесії. В часі замкнення сесії чи розписання нових виборів президент може оголосити мобілізацію на основі ухвали Ради міністрів, але сойм зі самого права до 3 днів від оголошення мобілізації збирається для видання своєї децизії у цій справі.

Важною зміною в проєкті є спосіб вибору президента. Вибирають його Національні Збори (Зґромаджене Народове). Одначе Національні Збори це не є сойм і сенат, як тепер, разом зібрані; Національні Збори складаються з подвійного числа членів сойму. Членів Національного Зібрання вибирається так само як послів у тих самих виборчих округах, після приписів

виборчої ординації до сойму; в кожнім окрузі вибирається два рази більше осіб до Національних Зборів, як послів до сойму. До Національного Зібрання не можуть бути вибрані посли, ані міністри, ані особи, що не мають права пасивного вибору до сойму.

Законним заступником президента є маршалок сойму (як тепер), який заряджує вибори до Нац. Зборів.

II. Уряд.

Приписи про іменування і відкликання уряду, про його компетенцію, про парляментарну відповідальність уряду перед соймом за власну діяльність, як і за урядові акти президента, які для своєї вірности вимагають контрасигнатури голови Ради міністрів та ресортового міністра про конституційну відповідальність міністрів, про право міністрів брати участь у засіданнях сойму і промовляти поза чергою бесідників — остають без зміни.

Доповненням дотеперішніх приписів є постанова, що внесення з вимаганням уступлення уряду, чи поодиноких міністрів, має буть підписаний щонайменше через 25 послів (досі конституція такої вимоги не ставила, а соймовий реґулямін вимагає підпису 15 послів), а може бути підданий під голосування щойно по 8 днях від зголошення. Для вартости голосування потреба присутности половини всіх послів.

Коли уряд або якийсь міністр при голосуванні над якоюсь справою в соймі ставить квестію довіря, то голосування над тією справою може відбутись щойно по 8 днях. Має це зарадити несподіваним і припадковим вислідам голосування, які потягають за собою упадок уряду або міністра. Одначе не треба аж 8 дневного речинця, як západе відповідна ухвала сойму більшістю 3/5 голосів у присутности щонайменше половини всіх послів.

З країни нужди й горя.

Німецький журналіст про положення в СРСР.

Відомий німецький журналіст і знавець відносин в СРСР, інж. Микола Бассехес, тепер кореспондент віденської „Н. Фр. Пресс“, подає в передовій статті тогож органу з 29. листопада ц. р. похмурий образ нинішніх економічних відносин на просторах більшовицької диктатури. Подаємо дещо з помічень Бассехеса до відома й нашим читачам.

Нема сумніву, — каже інж. Бассехес, — що в Радянському Союзі пробують здійснити намічений 5-річний плян можливо якнайскорше, напруживши всі сили і всю енерґію, невидану ніколи в історії нар. господарства. Всюди видно горячкову будівельну працю, всюди нагальне поширювання колективних господарств, всюди справжнє напруження всіх сил до останніх можливостей. А одночасно з тим видно на кожному кроці небувалу диспропорцію між тою діяльністю з одного й упадком культури та цивілізації взагалі з другого боку. Видно виразно, що вся будова йде не коштом господарських лишків, але коштом сил народнього ринку.

Де не поглянути, — всюди нужда і просто легковаження потреб громадянина. Москва, в якій також багато дечого бракує, робить усе таки враження богатого, добре віджиленого міста в порівнянні з найбільшими містами на провінції. Бо на провінції бракує просто всього. Навіть у головних містах ріжних провінцій, що мають по кількасот тисяч населення, годі найти й найзвичайніший льокаль, що вдоволив би хочби найскромніші вимоги щодо чистоти й вигоди. Поза Москвою нема нині в цілому СРСР ніде ресторану, а є тільки народні кухні, де люди вичікують на їду довгими годинами. А послуга там непорядна, нечемна й невиносимо повільна.

Щодо готелів, то те, що криється під тою назвою, є щось страшного. Не зважаючи на те, ціни в готелях божевільно високі. У Свердловську, столиці Уралю, вибудовано готель, що його викінчено щойно минулого року. А проте той дім, що має 300 кімнат, валиться цілковито вже по шістьох місяцях уживання. До того на 300 кімнат є там тільки дві лазнички, але й вони не функціонують від трьох місяців. А в кімнатах з голими білими стінами, на яких одинокою прикрасою є, як у вязниці, картка з приписами щодо порядку, стоять кепські залізні ліжка та невистарчаючі й без ніякого смаку меблі. А в стінах повно дірок, заклеєних гливою. І в цьому готелі коштує кімната 6.50 карб. денно, хоч не подадуть вам навіть чистого рушника!

При цьому не слід забувати, що цей готель належить до люксусових, улаштованих з комфортом. Бо в порівнянні з ним виглядають просто страшно всякі деревляні шопи (як прим. у Челябінську, де Бассехес ночував і де він заплатив за кімнату без постелі, накривала, а навіть без мидниці 4 карбованці...). А до того всього є це взагалі щастя дістати навіть у такому готелі кімнату, бо тільки такі подорожні можуть її добитися, що мають всякі поручаючі листи від державних установ

Широка маса примушена в дорозі ночувати на дворі, в кращому випадку на зал. двірці. З тої причини всі двірці переповнені, а по неодній родині видно, що вона мучиться кілька днів на зал. стації (особливо там, де вона мусить пересідати). Для мене є взагалі загадкою, як звичайний громадянин, що не має якихсь спеціяльних документів, які влекшують йому подорожування, може нині відбувати якунебудь подорож залізницею. Я бачив в Уфі в 12. год. вночі людей при білетовій касі на двірці, які уставлялися на те, аби могти рано купити білет до дороги, в яку вони мали вибратися за 8 днів...

Не диво, що мається справді враження, начеб життєвий ідеал перших більшовиків мав здійснитися: всюди безбарвне життя, що відкидає всяку, навіть найменшу приємність істнування. Пуританізм життя дійшов до того, що в жінці, яка носить шовкові поньчохи, бачать тут продажну ледащицю, а в кожному краще вбраному мущині — порожну людину. Одинока радість життя для тих пуритан — марксистська дискусія.

Заочні присуди смерти в СРСР

З Берліна повідомляють, що у Москві заочно засуджено на кару смерти 13 урядовців закордонних посольств СРСР, які не послухали наказу радянського уряду і не хотіли вернути до Москви. Між засудженими є Бесідовський, секретар радянського посольства у Берліні Сальомон і директор радянського банку у Берліні Шайнеман та інші урядовці з Берліна й Парижа.

Усім тим В. П. Передплатникам, що залягають з передплатою, висилаємо часопис лише до 8 грудня цього року.

Наради Народнього Комітету

в пятницю, 29. листопада 1929.

Дискусія над рефератами.

По рефератах, як це вже вчора зазначено, голова зарядив десятимінутову перерву. По перерві дискусія тягнулася до год. 2., коли то зарядено обідову перерву на дві години. Точно в 4. годині пополудні почато знов наради. Дискусія продовжувалась аж до год. 9. вечером.

Дискусія була дуже оживлена, цікава, а при тім ріжнородна своїм змістом. Поодинокі промовці порушували і теоретичні і чисто практичні справи, звязані з нашим життям. В дискусії забирали слово: пос. М. Струтинський, сен. К. Троян, д-р Мурович (Заболотівщина), селянин Скасків (Підгаєччина), пос. Кохан (Сокальщина), д-р Конрад (Турчанщина), радн. Пісецький (Скалатщина), П. Даньків (Бучаччина), о. сен. Татомир (Самбірщина), Луцький Антін (Лука — Самбірщина), о. Фединський (Городеччина), о. Мариновим (Війське — Добромильщина), пос. Хруцький (Холмщина), селянин Чукор (Печеніжинщина), пос. Луцький Остап (Львів), Ґораль Петро (Борщівщина), пос. Паліїв Дмитро (Львів), селянин Ліщак Михайло (Рогатинщина), д-р Хичій (Копичинеччина), о. прал. пос. А. Куницький (Львів), Мурафа Степан (селянин з Болшовець), пос. Мілена Рудницька, пос. В. Целевич, сен. М. Галущинський, селянин Доманський Іван (сянiччина), студент Зубик Роман, Процiв Михайло (Миколаївщина), о. проф. Стефанович Олександер (Львів), ред. Гладкий Гр. (Львів), пос. д-р Біляк (Городок), робітник Козицький Іван (Львів), д-р Сохацький (Калуш). Коли до тієї листи учасників дискусії додати, що деякі промовці забирали два рази слово (пос. Хруцький, пос. Целевич, о. Фединський, о. сен. Татомир, д-р Мурович, радн. Пісецький, пос. Кохан і д-р Хичій), то вже з самого спису промовців можна собі унагляднити ріжнородність нарад.

Багато уваги присвячували учасники справам діяльности нашої Парляментарної Репрезентації, яку всі одобрювали, організаційним справам партії на місцях, шкільництву, самоврядуванню, національній і партійній пресі, господарськ. положенню нашого села, нашим установам і т. д. Найбільше уваги присвячено в дискусії офіціяльній польській політиці на наших землях, відгріваному і реґенерованому останніми часами москвофільству та останнім репресіям комуністичної диктатури на Україні. У звязку з цим останнім присвячено багато уваги і місцевому радянофільству, яке всі гостро осуджували. Взагалі в дискусії порушувано безліч дуже важних і актуальних справ, які годі й вичислити в цьому короткому огляді. Цілої дискусії не можемо подати з технічних причин. Бо, щоби передати її докладно і в подробицях, то на це требаб посвятити щонайменше цілий обєм одного числа „Діла".

Партійному проводові і Парляментарній Репрезентації висловлено однодушно повне довіря та щире признання за дотеперішню працю. Народній Комітет ухвалив цілу низку резолюцій, які подамо в черговому числі.

Слід зазначити, що під кінець дискусії представник молоді Зубик подав Народньому Комітетові до відома всі ухвалені українською академічною молодю на II вічу дня 21. листопада резолюції.

В год. 9. вечером голова партії д-р Дмитро Левицький закрив наради короткою промовою, в якій ствердив незвичайно численну участь делеґатів з краю (на 200 запрошених прибуло 170) що є дуже додатнім явищем у житті партії, далі підкреслив незвичайно високий і поважний рівень дискусії, подякував за вислови довіря та признання для партійного проводу і Парл. Репрезентації за таку численну участь у зїзді і вкінець візвав усіх до жертвенности праці та гроша на загальнонаціональні і зокрема на партійні цілі

СВЯТА 1. ЛИСТОПАДА.

ВОЙНИЛІВ.

І наше містечко не лишилося позаду інших міст та сіл у Галичині і святкувало урочисто памятний день народнього зриву в дні 1. листопада 1918 р. Рано в 8 год. відправлено у нас поминальне богослуження, а після богослуження парастас біля могили з березовим хрестом, що була споряджена на середині церкви і прикрашена цвітами й вазонами. Після парастасу мав гарну проповідь о. декан Зарицький, що спомянув жертву крови Українських Січових Стрільців, чим зворушив присутніх до глибини душі. На українських інвалідів зібрано 31 зол. *Ю. Ґ.*

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Українські переселенці в Новому Світі.

(Продовження.)

Пісня й танок. — Рідна мова дома.

Тому, що українська пісня може найлекше втиснутися поміж американців та заохотити їх запізнатися з нашим життям і змаганнями, врешті й тому, що вона піддержує і саму еміґрацію, взявся М. Гайворонський за орґанізацію „Музичного Союзу" в Ню Йорку. Союз ставить собі завданням поширення нашої музичної культури. Зогляду на велике число хорів, кладе Союз найбільшу вагу на обєднання хорів, але втягає в свої рамці і сольовий спів, і музику й загалом усе, що має звязок з музикою. Широко закроєна програма дає можність гуртуватися в Союзі всім, що якимнебудь чином стоять близько до музики. При переведенні цієї орґанізації може й удалось би створити другу „народню капелю" вже місцевими силами.

До спопуляризування нашого національного імени й значіння причиняються у великій мірі національні вистави уладжені в ріжних місцях Зединених Держав і Канади. Там часто перший раз стрічається американська публика віч на віч з витвором українського духа, охкаючи з подиву, там перший раз орієнтується, що не все, що вишиване, різьблене, чи ткане, то russian (рошен).

Я мав нагоду бачити виставу нашого мистецтва, уладжену Жіночим Товариством, а радше п. С. Степишиновою в університеті в Саскатуні-Саск., з нагоди жіночого зїзду. Експонати, хоч їх було не багато, захоплювали видців. Тому я був у душі дуже вдячний п-і аранжерці та впорядчиці.

Цілий переворот у поняттях естетики робить школа танків добре записаного в нас балетмайстра, проф. Василя Авраменка. Він обїхав Канаду залишаючи там цінний слід. Захопив своїх і чужих. До приїзду Авраменка питалися нераз англійці чи другі: Ват е нейшен ар Юкрейніенз? (Що це за нація українці?). А побачивши наші танки, самі писали прихильні рецензії. Напр.

Дневник Івнинґ Телеграм з Торонто, Онтеріо, писав:

„Які знамениті люди оті українці! Тисячі миль від горбів, рік і степів, де їх батьки боролись і цілі століття господарили, закинуті в цеглявні стіни канадійського міста, а всетаки, коли хотять забавитись, то роблять забаву. Вони не потребують радіо-стації, ні рухомих образків, ріжнородних музик, бо коли хотять музики, то собі співають, коли хотять бачити картини, то творять їх самі і то прекрасні картини, богаті у яркі краски, що швидко міняються. Мущини одягаються в козацькі штани та жупани, а жінки прибирають волосся у стрічки і квітки, натягають мягкі чобітки з чорного, червоного або зеленого сапяну та прекрасні вишивані сорочки, що одідичили по батьках. Рук і рамен вживають вони мало: вони танцюють ногами, а се-ж найприродніший спосіб танку. Та як вони танцюють, коли рухи танцюристів стались такі швидкі, що вам здається, що вони за хвилинку для відпочинку приймуть поставу якогось „умираючого лебедя", то саме тоді вони нагло відірвуться від підлоги, скочуть іще з більшою бистротою і закрутяться ще в два рази скорше ніж до того часу".

А найбільш неприхильна ґазета до українців, дневник Фрі Пресс з Винипеґу, Манитоба, писав:

„Ріжноманітні строї в ріжних красках, які перейшли з рук матері до дочки через цілу ґенерацію, були так прекрасно складені, що виглядало немов це вони мінялися в якімось калейдоскопі".

В літі 1929 р. відкрив д. Авраменко одночасно кілька шкіл танку в Америці, з яких найбільша була в Ню Йорку. Я бачив виступ тої школи і мав враження, що якби він відбувся в нас, на рідній землі, то був би мусів викликати незатерте враження. А там, ніхто не міг здержати сліз зворушення. Триста танцюристів обох полів, ріжного віку й усякої величини в пестрих народніх строях усеї України розсипалося по величезній салі. Повіяло рідним степом, високими горами, замаяло зеленю Буковини. Соборна Україна виведена в танку. Я зовсім не дивуюся, що в кінцевому слові голос редактора, В. Кедровського, зі зворушення задрижав і... урвався. Я був би й тільки не міг сказати. Американський полковник, Круґер, промовив до американської публики по англійськи, яка на радощах та із захоплення розбивала собі долоні та черевики. Я мав враження, що хто був на тому вечорі, той уже ніколи не буде танцювати популярного „джеза".

Ціле питання, як задержати українську еміґрацію в тому, щоби діти лишились українськими. У тому напрямі вже йде праця еміґрації не тільки по допомогових товариствах (орґанізація т. зв. діточого департаменту, при допомогових товариствах у пласті, в хорі, в забаві, в спорті, та по інших товариствах), але головно в школі. В Канаді займався тою справою 12. Народний Зїзд у січні 1929 та вибрано комітет, який мав би перевести орґанізацію молоді.

Як у Злуч. Державах так і в Канаді школа для наших дітей чужа, англійська. Радше сказатиб *не* чужа — на превеликий жаль. Доки діти ще маленькі, не вийшли на вулицю, до того часу вони українські діти. Колиж вже виходять на вулицю вони пропадають і забувають зовсім говорити по українськи. Що правда: велика вина в цьому родичів. Бож, як можна допустити до того, щоби мала дитина говорила до батьків по чужому?

На жальтак є. Родичі не тільки, що потурають цьому, але ще й самі до них говорять по англійськи. Я бачив випадки, де навіть родичі неграмотні говорять до своїх дітей по англійськи. А відтак відказують на всіх і вся. Мати навіть сварить на дитину по англійськи; хіба там переходить на українське, де вже не стає їй соковитих слів, а може англійська мова й не має таких „відповідних". А відтак жаліється, мовляв: „і бю його і не хоче говорити по українськи".

Питаю малу Джені:

— Де ти була?

— Ходила на „аут" (на двір).

— Що там робила?

— Плеювати (гратися)...

То ще гарний зразок мови. А є бідні діти, що лиш оченята витріщуть, коли до них заговорить по українськи.

Навіть діти інтеліґентів, навіть українських священиків не вміють по українськи. Але треба дати місце правді, що діти українських православних священиків говорять по українськи. Може це тому, що вони здебільша люди молодші і діти ще малі, але я зауважив, що батьки таки говорять з дітьми українською мовою. Це важко питання виросло в цілий ріст щойно тепер.

(Продовження буде.)

На східні теми.

СРСР і Китай.

(На маргінесі наступу більшовицьких військ.)

Китайсько-більшовицький конфлікт продовжується вже більш як чотири місяці й нічого не говорить за тим, що він буде в найближчому часі зліквідований. Дивна ситуація, яка витворилася внаслідок цього конфлікту, має характер цілком невиясненний.

Зірвання дипльоматичних взаємин, яке сталося перед двома місяцями, не потягло за собою формального оголошення війни, тільки викликало в обох сторін згрупування більших військових сил та допровадило до цілої низки менших і більших сутичок. Стан цей ріжниться від нормального стану війни тільки відсутністю формального проголошення війни. Проби залагодження конфлікту скінчилися без результату і здавалося, що дві воюючі сторони чекають на якийсь випадок, який би розвязав конфлікт.

Слабість Рад. Росії зокрема яскраво зазначилася на тлі ситуації на Далекому Сході. В міру розвитку й затягнення конфлікту, слабість ця зазначується щораз виразніше та свідчить про ту кльопітливу — вірніше: делікатну ситуацію, в якій опинився з власної вини уряд радянської федерації. Правда, назовні ця ситуація знайшла вислів нібн то в мировій політиці СРСР. — так стараються її представити офіціяльні більшовицькі чинники й більшовицька преса. Але внутрі держави політика більшовиків на Далекому Сході не знайшла підтримки та піддається критиці. Яскравим доказом того є недавня промова комісаря військових справ Ворошилова, який, говорячи про сучасну ситуацію на кордоні Манджурії, старався переконати своїх слухачів, що в ніякому випадку не є вона ознакою безсилля радянської федерації. Навпаки, політика більшовиків нібито продиктована засадами толеранції і миролюбивости, та тільки в цьому треба вбачати їх пасивність.

„Якщо китайська ґенераліція — казав він — не схоче зрозуміти, що більшовики демонструють не відсутність сили, а тільки тверезий розум, то — очевидна річ — не боятимемось дати приклану лекцію сили червоної армії“.

Далі Ворошилов присвятив увагу „селянському рухові“, який набирає щораз більших розмірів у центральному Китаю. „Стоїмо напередодні народин нової революційної хвилі в Китаю і ці події не можуть не вплинути на конфлікт між СРСР і Китаєм“.

В цих останніх словах Ворошилова криється ключ розуміння попередньої пасивности та сьогоднішньої активности червоної армії на манджурському фронті. „Селянський революційний рух в центральному Китаю“, про який говорив Ворошилов, не є жадним рухом, тільки звичайним збунтуванням відомого китайського, т. зв. християнського ґенерала Фен-Юн-Сянґа, знаного з постійної своєї співпраці з більшовиками. Після опанування ситуації в Китаю південно-китайським урядом на чолі з ґенералом Чанґ-Кай-Шеком, ґенерал Фенґ-Юн-Сянґ прилучається до нього й таким чином наступає замирення в цілому Китаю. Одначе воно продовжується недовго. Зараз-же після більшовицько-китайського конфлікту Фенґ-Юн-Сянґ знова виступає проти т. зв. нанкінського уряду.

Виступ його був безперечно організований лівим (комуністичним) відломом партії Куо-Мін-Танґ, — простіше: російськими більшовиками. Успіхи Фенґ-Юн-Сянґа в його новому повстанню проти народнього уряду Китаю давали запоруку більшовицькій армії на кордонах Манджурії в її виграній чужими руками. Тимчасом блискучі успіхи фільобільшовицького ґенерала потерпіли невдачу й повстанчий рух опинився у великих клопотах. Майже одночасно з тим червона армія на кордоні Манджурії перейшла в нагальний наступ на цілому фронті, ратуючи як свій престіж у себе вдома, так і тяжку ситуацію ґенерала Фенґ-Юн-Сянґа.

Раптовий наступ червоних військ у Манджурії, сміємо припускати, є саме тим „випадком“, котрий має вплинути на ближче вияснення радянсько-більшовицького непорозуміння. Сподіванки більшовиків на розвязку конфлікту чужими руками не привели до бажаних наслідків і примусили їх під натиском як внутрішньої опінії, так і зовнішньої ситуації вступити в безпосередню війну. Нагальність та неймовірна дикість більшовицького наступу, про що говорять вісти з поля бою є доказом, що він розрахований на коротку мету. Більшовики бажалиб застрашити й викликати паніку поміж військом і населенням Манджурії, в надії швидкого „побідного“ кінця для червоної армії, якого так потрібно їм для закріплення своїх внутрішньо-політичних позицій.

Л. Л.

На орґанізаційному фронті.

ТУРЧАНЩИНА.

На день 21-го листопада ц. р. зголосив посол Великанович у старостві в Турці районове віче. В останній хвилі староство заборонило уладження віча під голим небом і тому пос. Великанович відбув лиш довірочну нараду в будинку читальні. На нараду зібралося стільки людей, що не могли поміститися у великій салі читальні. Після промови посла Великановича промовляли численні промовці з місць. З тих промов, а також з вигляду присутніх селян видно було велику матеріяльну нужду прибитих верховинців, які покладають надію на поліпшення своєї долі на наші установи і на Парляментарну Репрезентацію. Селянство того кута нашої землі, хоч терпить матеріяльну нужду, то все таки не попадає в розпуку. Свідчить про це хочби гарний читальняний будинок в Беньовій, який є на докінченні і живий рух в напрямі основування читалень „Просвіти“. Багато праці вложив у цю околицю б. парох о. Хтей, а тепер його слідами іде о. декан Тимчук.

ВОЙНИЛІВЩИНА.

Дня 17-го листопада ц. р. відбувся у Войнилові річний окружний зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання. На зїзді були заступлені села: Сівка, Мошківці, Діброва, Довга Войнилівська, Негівці, Гуменів, Бабин, Кудлатівка, Перевозець, Слобідка, Долпотів і Войнилів. Зїзд відкрив голова уступаючого Окружного Комітету п. Микола Дурбак. Після справоздання з діяльности Комітету він представив вагу теперішнього положення нашого народу і підкреслив, що воно вимагає зединення всіх наших сил для оборони перед наступом на нас. Головував на зїзді п. Микола Дурбак, а секретарювала п. Поповичева. Потребу політичної орґанізації і її значіння пояснив о. декан Зарицький. З черги промовляв п. Юрій Ґаджаровський, після чого принято резолюції, в яких зокрема висказується признання і подяку нашій Парляментарній Репрезентації. До нового Окружного Комітету вибрано: головою п. Юрія Ґаджаровського, членами Комітету: о. дек. Зарицького, п. Поповичеву, п. Драпайла, о. Михайла Кравчука, п. Тому Стуса, о. Юрика, інж. Мельниковича і п. Миколу Дурбака. Переведення виборів громадських комітетів на місцях зїзд доручив одноголосно новому Окружному Комітетові.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Спосіб на гумор.

Закликав мене редактор довірочно до себе і каже:

— Підіть-но до Галактіона Чіпки, що лежить уже в ліжку більш тижня недужий і нічого не пише. Гумору мабуть не має. Але ви розвідайте від нього, як треба писати малі фейлетони. Бо газета без малого фейлетону то так, знаєте, гейби жінка без усміху.

Приходжу. Лежить наш радіятор на берлозі як князь, серед ґазет, книжок і пляшчин (ложкою пе!). Тримається за живіт і регочеться:

— Ви, пане редактор, певно написали новий фейлетон...? — починаю радісно з того, за чим прийшов.

— Ані мені в голові! Лягайте на моє місце, то попробуєте...

— А з чого-ж так регочетеся? Певно з Зощенка або Марка Твайна...

— Ви маєте гарне поняття про джерела гумору. Послухайте:

„В інших випадках новіші запозичення з західньо-европейських мов віддаємо мятким „л“, а „ль“ у кінці складу завсіди так у початку слова, коли це арабський член“. Наприклад: Альжір, альноголь, альхемія...

— Звідки це ви? Нічого не розумію!!!

— Якто не розумієте? Це з одної із найвеселіших українських книжок, що появилась за останніх 100 літ. Називається „Державний український правопис“. Всі труднощі розвязані, всі сумніви розвіяні. Не знаєте наприклад, що зробити з якимсь таємним словом у роді „алькоголь“, або з такою містерією як „альхемія“? Академик Кримський, як орієнталіст, отже чоловік, що добре орієнтується, порадив: Маєте сумніви, як писати по-українськи? Подумайте тільки хвилинку, чи це випадково не арабський член... Коли він стоїть на переді, тоді він завсіди мягкий.

— Це, вибачте, так сказати... — хочу стримати фейлетоніста, що мало корчів від сміху не дістане...

— А ви гадали, що навпаки, га? Що твердий? Отжеж бачите, голубчику, промахнулись! Фільольоґія — це справжня арабська авантура... чи авантюра... не знаю, це залежить від того, чи вона прийшла до нас раніше чи пізніше...

— Пане редактор — починаю знову спочатку... — Ви могли би зробити з цього чудесний фейлетон!

— Тільки про фейлетони мені не згадуйте. Бо я чоловік чемний, але коли хто мені добирається до моєї недужої печінки... Бачите, ні, всі ви редактори ніяк не розумієте, від чого залежить успіх фейлетону. Приходжу до редакції, голова порожня як кишеня, замочу перо з такою приємністю, як жид себе в холодну воду і пічну: „Маємо цього року чудову осінь“. І зараз знаю, що якийсь патріот на селі, прочитавши це, всміхнеться злобно: „Го-го! Чуєш стара! Щось знову у Львові сталось! Пише Чіпка, що мають чудову осінь... Ти вже розумієш, що це значить „чудову“, коли *він* пише? Це він певно про сойм!

— Або напишу: „Наш голодний робітник пера“... А радник на провінції аж за боки береться! „Ну й жартун-же той наш Галактіон. Певно вже знову вернувся досвіта з якогось бенкету або дістав якийсь святочний додаток на свої іменини!... Бо підвишки вже й так при тій високій пенсії дістати не може“. І за радником уся рідня в сміх.

— А тепер попробуйте ви написати веселий фейлетон. Возьміть на початок щось найвеселішого, ну, наприклад той факт, що ви приходите до мене недужого шукати гумору... і опишіть це... Ніхто ані не моргне.

І фейлетоніст сказав правду. Ніхто не сміється.

Іжак.

Лист до критика.

(Відповідь М. Рудницькому на рецензію моєї збірки **„За щастя оманою“.**)

Писав я вірші кровю і сльозами,
Так як писали давно трубадури.
А Ви з тих плодів життевої драми
Собі зварили вчора конфітури.

Критику Любий! Хоч про Вас голосять,
Що злобні Ви, гідливі як Мефісто,
То я не рву в розпуці ще волосся,
Ні не розкис я з жалю ніби тісто.

Тільки хоч Ви є критик непомильний,
То помилились Ви в листі у „Ділі“.
Тож як поет до критика прихильний,
Відповідаю Вам слова ці смілі.

Про впливи, Ваші закиди не кревкі;
Всі люди в дечім є собі подібні.
Я маю вуха й ніс такі як Богдан Лепкий,
Та всеж я й Лепкий типи два осібні.

Всі річи в світі вже старі, не модні.
Новіть не модний смак Ваш, хоч і панський;
Вже носите такі саміські сподні,
Як Ваш приятель, славний Лопушанський.

Я повторяю те, що безнастанно
Змальовував Іван Франко кистю.
Хібаж я винен, що любив так панну,
Нещасно, як Франко в „Зівялім листю“

Хібаж я винен, що любов омана
Поетів вічно однаково дурить:
Петрарку, Данте і Франка Івана,
Мене і серце Шкрумеляка Юри?

Ви пишете, що дбаю я за мало,
Щоб кожна строфа була як перлина
Та моє серце як вулькан палало,
Й родило вірші як вогонь, лявіна.

Ви кажете, що всі ці мої вірші
Читатимуть з гімназії всі красуні?
Ну, Пане критик! Це ще не найгірше!
Хай Ваші твори читають — бабуні.

Ви кажете, що віршами своїми
Приємність хочу панні учинити?
Мене-ж та панна за ці вірші, рими
Бігме хотіла в гніву навіть бити.

Вона сердита, що про те кохання
Трублю я в віршах, Ви в листі, в газеті;
А вона хоче, щоби всі зітхання
Наші колишні мав я у секреті.

А врештою, мій критику шановний!
Підіть до музи мойого „Ноктюрна“
Вона розкаже про мій вірш любовний:
Чи сльози в нім, чи солодь конфітурна.

Я міг би з помсти бороду Вам рвати,
Та тільки скажу критикові свому:
„Це дуже легко твір критикувати,
Та дуже трудно твір писать самому“.

Я собі вірші писать далі буду,
Хоч проти менеб всі чорти боролись,
Тому не бийте мене! Шкода труду!
З низьким поклоном кінчу, БАБІЙ ОЛЕСЬ.

П. С.

Як в Вас збудиться сатирик,
То буде, Бабій, ще гірше...
Скажете: „Від моїх лірик
Бігме кращі такі вірші“.

М. Р.

Серед книжок і журналів.

„Записки Українського Наукового Інститута в Берліні", тт. I—II.

Перший том „Записок Українського Наукового Інститута в Берліні" появився в 1927. другий в в 1929 році. Ріжниця між ними та, що статті першого писані німецькою й українською мовою, другого тільки німецькою. Безперечно найцікавішою працею з обох томів є праця Дмитра Дорошенка про „Україну та її історію в світлі західньоевропейських літератур XVIII. й першої половини XIX. століття" в першому томі. Тут роз глядає автор довгу низку книг, брошур, розвідок і статтей, що появилися в Західній Европі, почавши від другої половини XVII. в. до середини XIX. в. включно. Інтерес до України в чужинців, викликаний українською революцією за Богдана Хмельницького й піддержаний зривом Івана Мазепи, дав між іншим Европі такого гарного інформатора про нас і фахового історика, як Енгель. Не від речі буде тут згадати, що його книги мали добрий вплив на пробудження національної свідомости в галицьких українців у першій половині XIX. в. На нашій науці тяжить невідложний обовязок постаратися як найшвидше про окрему працю про нього, як і бажана булаб окрема розвязка про такого інтересного мандрівника по наших землях, як Коль.

Нові матеріяли про німецьке (бранденбурзько-пруське) посольство на Україну в р. 1657 дає українська стаття Д. Олянчина п. з. „Із матеріялів до українсько-німецьких політичних зноси другої полов. XVII в." в першому томі. В другому томі розглядає П. Н. Савицький „Степові культури на просторі теперішньої України".

На фільософічні теми дали статті в обох томах д. Чижевський і І. Мірчук. Чижевський визбирав совісно звістки про „Західню філософію в старій Україні" XV. до XVIII. в." в одній статті а цікавою темою другої статті стали „Ренесанс і українське духове життя". В українській статті п. з. „Петро Лодій та його переклад „Elementa Philosophiae Баумейстера" виказує Мірчук, що Лодій знав фільософічну систему Канта, й займається діяльністю Лодія на львівському університеті і в так званому „Studium Ruthenum". В другій статті „Толстой і Сковорода, два національні типи" повів автор паралелю поміж ними.

Мистецьким питанням присвячені статті В. Р. Залозецького. В першій досліджує автор стиль так званої Мономахової шапки й доказує, що леґенда про неї не має ніякого історичного підкладу й повстала щойно в XIV. віці. В другій розглядає „Бароккову архітектуру Східньої Европи з окремою увагою на Україну" й виказує, як Україна відіграла велику ролю в европеїзації Східньої Европи, бо саме Україна витворила органічні передумови для перейняття західньоевропейської культури й цивілізації.

Історії українського письменства торкаються „Причинки до етнографічної діяльности Опанаса Вас. Марковича" З. Кузелі, написані по — українському, й стаття акад. С. Смаль-Стоцького „Україна в російській літературі", викликана появою книги В. Сиповського „Україна в російському письменстві". „Сиповський — твердить ак. Смаль-Стоцький — доказав своєю роботою безумовну потребу втягнути твори російської літератури, що походять від українців, не зважаючи на їх неукраїнську мову, до історії української літератури".

Пару статтей маємо в другому томі на соціологічні теми, а саме В. Старосольського про „Богдана Кистяковського й російське соціологічне думання" й В. Левинського про „Народ, націю й національність". Свою розвідку й кінчить Левинський дефініціями наведених трьох понять. Х. Лебідь-Юрчик дав статтю про „Перший український державний бюджет на р 1918", після чого обговорена в „Бібліографії" низка видань, головно Української Академії Наук у Київі.

Другий том кінчиться заміткою про берлінську книжечку з 1841 р. „Ukrainische Lieder von Anton Mauritius", на яку „досі не звернено уваги". Думка настільки не вірна, що згаданою книжечкою займався вже Іван Франко в статейці „Німець-українофіл" у „Зорі" за 1892 р. (ст. 416—418).

„Abhandlungen des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes in Berlin" видає накладня „Walter de Gruyter & Co." Кожний том по 12 марок.

Відчит мін. Квятковського у Львові.

У неділю в полудне в міським театрі мав мін. промислу та торговлі Квятковський відчит п. з. „Історичні заложення в боротьбі за новий устрій". Мін. Квятковський сказав м. і., що першим фальшом, який передпинується до суспільности, є твердження, начеб боротьба із сойм. партіями була злобною видумкою т. зв. санації, потравневого табору, що є параваном, за яким депер, уряд чи тепер, система хоче скрити свої автократичні замисли. Сойм, а радше його парт. оліґархії, хочуть контролювати політику та рахунки уряду, критикувати діяльність держ. влади, розглядати звіти Найв. Контр. Палати, обвинувачувати за закликати держ. трибунали, а уряд замісць того вказує на конечність ревізії конституції, домагається річевої дискусії над бюджетом і перепиняє соймові в норм. і погіднім бігу нарад, згідно з правами, які дає йому конституція, та згідно зі звичаями, що обовязували до половини 1926 р. Другим фальшом, подаваним до вірування суспільности, є нібито програмове стремління уряду обмежити права демократії, накинути устрій, що зломив би права працюючих кляс населення, та знівечити права контролі суспільности над політичною, господарською і фінансовою діяльністю уряду Боротьба за управильнення відношення сойму та специфічних управнень парт. оліґархії до уряду не є новою, потравневою видумкою. Справа ця була в Польщі вже в 17. і 18. столітті. В принципі нічого тут не змінилося. Боротьба ведеться майже таксамо. Коли найбільш освічені та передбачуючі держ. мужі й публіцисти закликали до створення сильної вик. влади, що могла би побороти замахи чужих на цілість і безпеку держави, то тодішня шлях. псевдодемократія кричала „вето" під претекстом оборони парляментаризму. Міністр не хоче твердити, що теперішня система правління не допустилася помилок. Одначе рішучо твердить, що тепер є багато краще, ніж було тоді, коли в мін-ствах правили сойм. оліґархії. Табор, який заступає тепер міністр, піде витревало шляхом, який вказав марш. Пілсудський. Цей шлях, це організація держави, а не анархія, рівновага держ. влади, а не перевага соймуючих партій, це справжня демократія, а не оліґархія, сист. праця для добра загалу, а не части, терпеливе будування нових шляхів госп. розвитку, а не пристрасне кидання з одої скрайної політики до іншої, це співпраця всіх держ. чинників у льоґ. конст. устрою, а не боротьба всіх проти всіх. Міністр вірить у побіду.

Дзвони дзвонять над Реном.

З Берліна повідомляють, що дня 30. листопада французькі війська покидали другу окупаційну полосу, а саме: Кобленцію, Аквізґран, Дюрен і Тревір. Від півночі на цілій евакуованій полосі дзвонили всі дзвони по церквах. На ренських горах горіли огні. В год. 23.55 мешканці міст, зібрані перед ратушами та в місці, де сходяться ріки Мозеля Рен і перестояли в мовчанці пять хвиль. У всіх містах бурмістри та німецькі і пруські міністри, що приїхали нарочно, виголосили промови. В Берліні місто Кобленція зложило на Штреземановій могилі вінець вдячности. В Кобленції стягнули французькі прапори в присутности голови міжнародньої надренської комісії, потім залога забралася. В Аквізґрані подібно відбулася евакуація бельгійських військ. Головний комісар окуп. земель Тірард сказав нім. комісареві для окуп. земель бар. Шімон, що Кобленцію евакуується, та цього не слід уважати увільненням у політ. і правнім значінні аж до порішення конференції амбасадорів.

Богомолов.

Більшовицький посол Богомолов на днях вертає з Москви до Варшави. Більшовицькі часописи повідомляють, що Богомолов приїздить, щоби зложити президентові Польщі листи, відкликуючі його зі становища посла. Іменування Богомолова леґ. радником більшовицької амбасади в Льондоні вже порішене. З Москви повідомляють, що наслідником Богомолова в Варшаві буде Антонів-Овсієнко.

Бирд на півд. бігуні.

„Н. Й. Таймс" повідомляють, що командор Бирд перелетів над півн. бігуном і вернув щасливо до табору серед ледів Літл Америка. Лет виносив 2500 км. Згад. часопис повідомляє на осн. Бирдових радіотелеграм, що півд. бігун є на обширній високорівні 4000 метр. над поверхнею моря. Збочі високорівні дуже круті. З літака підчас лету над дуже високими точками мусіли викидати багато харчів, щоби облекшити апаратові. Бирд поробив важні обсервації та поміри, дуже важні для науки.

Бирд одинокий, що долетів до півн. і півд. бігуна. Амундсен перелетів над півн. бігуном, але дістався туди сухопутньою дорогою.

Нобіле їде на бігун.

Стокгольмські часописи повідомляють, що одно амер. т-во візвало ген. Нобіле та Бегунека, щоби в 1930 р. вирушили на півн. бігун. Оба згодилися.

Помер пос. д-р Райх.

В суботу, 30. листопада в год. 1.15 вночі помер д-р Лев Райх, голова сіоністичної орґанізації Сх. Галичини, посол і бувш. голова Жид. Клюбу в польському соймі. Пок. д-р Райх родився 1879 року. Похорон відбудеться в понеділок 2. грудня в год. 11-ій., з дому при вул. Крашевського ч. 1. Д-р Райх піддався був дня 27. листопада операції сліпої кишки, а помер наслідком ослаблення серця й кровоносних судин.

Марш. Дашинський вислав телеграму до віцемарш. сойму Заґайкевича, щоби заступав сойм на похоронах Райха. Жид. Клюб делеґував на похорон пос. Ґрінбавма, віцепрез. пос. Фарбштайна, пос. Гартґляса та сен. Кернера. Ця делеґація зложить вінці а труні.

Напад комуністів на сіон. часопис.

У суботу 30-го листопада веч. 20 львівських комуністів вдерлося до льокалю сіоністичного т-ва „Гітахдут" в Ринку під ч. 17. Там здемолювали уладження та побили присутніх сіоністів, а зранили одного. Поліція арештувала 7 напасників.

Самовбивство сем. учня.

У суботу рано застрілився 19-літній учень IV. року вчительської семинарії Володимир Біда, син залізничого контрольора, замешкалого при вул. Кордецького 49. Біда прийшов до свого товариша Мих. Кіника при вул. Личаківській ч. 54. Потім прийшов іще один товариш. Біда грав на ґітарі, товариш танцював. Нараз Біда незамітно виняв з кишені револьвер і вистрілив собі в груди. Прикликаному лікареві вже не вдалося врятувати Біди. Пок. Біда був братом Романа Біди, який сидить у вязниці в звязи з замахом на Сх. Торги. Кажуть, що Володимир Біда застрілився тому, що його батько загрозив йому, що коли принесе лихе свідоцтво, не потребує приходити до дому. Поліція веде слідство.

Плєбісцит у Німеччині 22. грудня.

Німецький райхстаґ на засіданні 30. листопада відкинув проєкт вольностевого закону. Після оголошення висліду голосування президент райхстаґу Лєбе сказав, що проєкт закону вертає до уряду, який оголосить його. Плєбісцит відбудеться 22. грудня.

Зі спортового життя.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 3:1 (1:0).

Мабуть уперше за ввесь час свого істнування розіграла Україна мячеві змагання в грудні і, треба признати, держалася добре, хоч станула до змагань в дуже ослабленому складі. Дошкульне зимно вплинуло мабуть на темпо гри, яке було дуже живе, а мяч переносився що хвилі від одних воріт до других. Грачі набігалися справді доволі. Зате публика мерзла на холодному, мрачному воздусі, помагала собі голосним тупанням ногами на трибуні і ще голоснішим, хоч цілком непотрібним криком, і так видержала якось до кінця...

До змагань цих виступили Чорні без Настулі (який вже вийшов з їх рядів) і Хмельовського, Україна без Кобзяра, Рака і Борсука, яких заступали Труш, Цимбала і Бутель. У першій половині слідна перевага Чорних, що грали з вітром, яких напад заломлюється на певній обороні України. Україна виконала в тому часі кілька небезпечних випадів, одначе напад її стріляв кепсько або просто в руки воротареві. Чорні стріляли свого першого ґоля в 15 хв. при чому воротар Новицький мав мяч у руках, але пустив його поза себе. В другій половині гра була більше вирівнана і тут Чорні мали вже більше щастя, а радше й двоє дальших воріт поміг їм здобути видимо недиспонований Новицький. Ґолі в цьому часі падали: в 60 хв. для Чорних з замішання перед воротами України, в 65 хв. для України (з гарного пробою Маґоцького) і в 70 хв. знову для Чорних. Всі дальші атаки з обох сторін не приносять ніяких змін і при стані 3:1 для Чорних суддя п. Ґуліч відсвистує ці інтересні змагання. Публики понад 1000.

МИСТЕЦТВА ЛІҐИ.

Кор. Гута. Рух—Гарбарня 1:0 (1:0).

Останні в цьому сезоні змагання за мистецтва Ліґи. Своєю перемогою над Гарбарнею Рух придбав два цінні пункти (разом має 19) і тим самим зіпхнув Чорних на передостаннє місце в табелі, так, що вони разом з І. Ф. Ц. злітають до А-кляси.

ЗА ВХІД ДО ЛІҐИ.

Лідіни. Вперед (Пашпуд)—Лєхія 2:0 (1:0).

Вильно. Л. Т. С. Ґ.—Огнище 4:1 (1:0).

Це вже друга з черги програна львівської Лєхії, тому виглядп її дістатися до Ліґи „вильно" змаліли.

Утікають із більшов. раю.

З Москви пишуть, що йдучи за прикладом німецьких кольоністів, які втікли з СРСР, тепер приготовляється до виїзду за кордон велика маса кольоністів чехів, словаків та поляків.

Плянується утворення окремого комітету, який мав би заопікуватись реемігрантами з СРСР.

НОВИНКИ

— **Нарада українських та білоруських церковних діячів у Варшаві.** Дня 27. XI. ц. р. у Варшаві відбулася нарада українських і білоруських церковних діячів, у якій взяли участь українські посли: В. Целевич, С. Хруцький, секретар українського парляментарного клюбу В. Косоноцький та білоруські сенатори: Богданович і Рогуля. Предметом наради була справа української греко-кат. та православної церков під Польщею. Після дискусії ухвалено декілька постанов у справі правного становища наших церков, руйнування православних храмів і т. д. Ухвалено утворити окрему парляментарну комісію для оборони православної церкви, для підготовки конкордату тої церкви під Польщею і виготовлення в цій справі меморіялу для закордонних чинників.

— **З життя української еміграції.** Чергові звичайні загальні збори Українського Академічного Товариства при Українському Науковому Інституті в Берліні відбулися дня 14. листопада 1929. в салі Наукового Інституту. Після вичерпуючих звітів членів управи з успішної діяльности культурної та станової, проведено перевибори управи, до якої ввійшли: д-р Д. Олянчин, д-р М. Гнатишак, Н. Іванина і М. Антонович та Контрольної Комісії, до котрої вибрано д-ра К. Блиднюка і В. Лебідь-Юрчика. Загальні збори ухвалили в дальшому ході нарад слідуючу резолюцію: „Загальні збори Українського Академічного Товариства в Берліні з дня 14. листопада 1929. з жалем констатують, що в біжучому шкільному році заведено в українській гімназії в Ржевніцях коло Праги (в Чехословаччині) обовязкову науку російської мови. Загальні збори висказують з цього приводу незадоволення та апелюють до управи та до учительського збору згаданої гімназії, щоби цей стан річи якнайскорше змінено та щоби замісць російської заведено навчання іншої славянської мови (напр. сербохорватської)".

— **Пожежі.** В державних лісах у Винниках невідомі особи облили дрова бензиною і підпалили ліс. Пожежу вдалося скоро погасити і вона не спричинила більшої шкоди. „Газета Поранна" знов пише, що ця пожежа є ділом рук українських саботажників і що в цій справі поліція веде слідство. Так само „Слово Польске" приписує підпал ліса у Винниках УВО та звязує з цею справою імена арештованих перед двома місяцями студентів: Кульчицького, С. Царя і Тараса Крушельницького.

— **Вломники вкрали касу.** До будинку Олександра Бончковського, власника дібр у Баківцях (Бобреччина) закралися вночі злодії і забрали цілу касу, в якій було 8828 зол. і 4 портфелі з банковими паперами та ріжними документами.

— **Кріваве весілля.** У Дмитровичах, пов. Мостиська, на весіллю в домі Анни Кіт парубки почали бійку, в якій забили ножами Миколу Козака, а Івана Труся поранили. Арештовано Осипа Барловського, якого підозрівають в убивстві.

— **За скибу.** В селі Артишові, городецького повіту, одної ночі селяни почули крик жінки у стодолі Михайла Стодолки. Здивовані відчинили двері і побачили 18-літню жінку Стодолки, Софію, повішену на мотузі. На щастя ще не було запізно уратувати жінку і селяни відрізали мотуз та привели повішену Софію до притомности, після чого ця жінка оповіла, що чоловік затягнув її силою до стодоли і не зважаючи на просьби і благання, повісив. Тим способом Михайло Стодолка хотів придбати собі 4 морги землі, власности його жінки, а людям сказати, що Софія повісилась сама. Того злочинця вже арештовано.

— **Крітаві податкові екзикуції.** В селі Рашкові в Познаньщині селяни напали на екзикуторів, що стягали податки і екзикутори мусіли покликати поліцію. Поліція розганяючи селян, стріляла до них і поранила парубка Качура, який тепер лежить у лічниці і бореться зі смертю.

— **Маріявіцький процес у Варшаві.** На останній розправі маріявіцького процесу оборона поставила внесок, щоби три маріявіцькі черниці віддати під розсліди лікарів психіятрів. І черниці належать до тих 12 черниць, які мали інтимні звязки з еп. Ковальським. Психіятр. розсліди переводила жінка-лікарка д-р Каспровичева, яка в тій ціли перейшла із черницями до окремої замкненої кімнати. Висліди тих психіятричних розслідів держать в тайні.

— **Податки за ощадність.** З Варшави повідомляють, що на днях буде оголошений новий розпорядок про комунальні каси ощадности та про вкладки на книжки ощадности у банках. Згідно з тим новим розпорядком, особи, які мають у банках заощаджено більше як 5000 золотих, мусять оплачувати за те окремий податок. Тільки ощадности, що не перевищують 5000 зол., будуть вільні від податків.

— **Нові банкноти по 20 золотих.** У перших днях грудня Польський Державний Банк випустить нові банкноти по 20 золотих, які будуть ріжнитися від давних банкнотів тільки підписом д-ра В. Врублевського, презеса Польського Банку.

— **Клемансо на фронті.** Французький ґенерал Кардоніє поміщує в париських ґазетах свої спогади з війни й описує, як „старий тигр" Клемансо відвідав його дивізію, що боролась у першій лінії проти німців. Клемансо застав старшин і команданта дивізії при чарці вина і відразу висловив їм свою догану: „Ви панове старшини бавитесь тоді, як вояки гинуть там на позиціях? Як вам не соромно?" Після цього Клемансо пішов аж у перші закопи, які були віддалені від німецьких ровів тільки 4 метри. Генерал Кардоніє шепнув: „Далі можна йти тільки рачки на руках і ногах". Сімдесятьлітний „старий тигр" положився на живіт і почав рачкувати до місця, де лежали французькі польові сторожі. Наблизившись до одного вояка, поклепав його по плечах і запитав досить голосно, як йому поводиться. Вояк, думаючи, що то хтось з його товаришів, не пізнав Клеманса і гнівно відповів: „Тихо дурню! Таж німці можуть почути!" Клемансо засміявся і відповів добродушно: „Не бійся! Ти мене не пізнав? Я є „старий тигр". Після цього подав руку воякові і рачкував далі на інші місця боєвої лінії.

— **Великий комуністичний процес на Мадярщині.** За останній рік мадярська поліція арештувала понад 100 кумуністів, між якими є визначні політичні діячі та орґанізатори. Із усіх арештованих 14 осіб випущено на волю, а майже 100 комуністів стане на днях перед будапештенським судом. Мадярська преса широко розписується про той процес, уважаючи його одним з найбільших політичних процесів за останні роки.

— **Вільгельм поверне до Німеччини.** З Берліна подають, що Державна Рада Німеччини скасувала закон про заборону вернути б. цісарові Вільгельмові II. до вітчини. Дозволено також членам родини б. цісаря вернути до Німеччини. Німецька преса пише, що Вільгельм і його родина напевно скористають із цих змін законів і повернуть до Німеччини.

— **Бувший болгарський король у Відні.** „Н. В. Журналь" повідомляє, що до Відня приїхав б. болгарський король Фердинанд. У Відні спинився він тільки один день, після чого їде до Кобурга. Фердинанд вертає через Відень із Мадярщини, де був на осінних ловах. У розмові зі співредактором газети „Н. В. Журналь" б. болгарський король заявив, що підчас свого вигнання займається головно мистецтвом, малярством і скульптурою. Деякий час студіював природні науки і думає навіть писати твір про американську фльору.

— **Мовчав 8 місяців.** У Берліні арештовано небезпечного бандита Казимира Сарчка, який має на сумлінню 28 нападів, крадіжей, а навіть убивство. Побоюючись, що на слідстві він „засиплеться", цей вязень мовчав 8 місяців, граючи ролю німого. Аж по 8 місяцях почав говорити, а коли його спитали чому перервав мовчанку, бандит відповів: „Я боявся, що коли мовчатиму далі, то відвикну говорити взагалі та утрачу мову і стану справді німим".

— **Смерть магараджі.** Дня 27. XI. ц. р. помер магараджа Непалю, який був одним із найбагатших і найбільш гуманних по вдачі магарадж. В 1924 р. він скасував на своїх землях невільництво, даруючи тим чином свободу 60.000 невільників. Його смерть викликала великий жаль серед населення його країни, яке любило його й шанувало як справжнього батька й опікуна. Бувші його невільники взяли на себе добровільно місячну жалобу, а на похорони прийшло кількадесять тисяч осіб.

— **Роковини уродин Рубінштайна.** Дня 28. XI. ц. р. минає сто років від дня уродження великого пияніста і композитора Антона Рубінштайна, якого опера „Демон" ще й сьогодні має численних своїх прихильників. Віденський музичний світ улаштовує на днях великий концерт у честь Рубінштайна.

— **Автограф Бернарда Шова.** В 1899 р., коли Бернард Шов ще не був такий славний ані богатий як тепер, один бідний робітник звернувся до цього письменника з просьбою позичити йому 100 фунтів штерлінгів. Бернард Шов відповів робітникові, що не може позичити йому ніяких грошей, бо сам заробляє тільки 300 фунтів штерлінгів річно і це заледви вистарчає йому на прожиток. Минуло тридцять років, слава Б. Шова виросла так, що за його листи й автографи богаті люди платять великі суми. Робітник, який перед 30 роками дістав від цього письменника листа, продав цього року лист Б. Шова за 200 фунтів штерлінгів і великий англійський письменник на свою втіху дістав від цього робітника письмо, в якім він заявляє: „А всеж я дістав від вас позичку і то не 100, але 200 фунтів штерлінгів.

— **Невдалий замах у церкві св. Петра в Римі.** В церкві св. Петра в Римі арештовано жінку, яка хотіла застрілити каноніка Снута. Замах цей не вдався, бо другий канонік Григорій вирвав жінці револьвер із руки у хвилині, коли вона хотіла стріляти. Арештована жінка називається Рамштадт Гудуунова, родом із Швеції. При слідстві вона не хоче подати ніяких пояснень про причини та ціль замаху на каноніка.

— **850 нових книжок для дітей.** Сеї осени в Америці друкується 850 нових книжок для дітей в богато міліонах примірників. Богато народів за 100 літ не здобулось на стільки книжок для дітей, що Америка за один рік.

— **Шукають могили Олександра Великого.** „Н. Фр. Прессе" повідомляє з Каїра, що та сама наукова експедиція, яка найшла гробницю Туганкгамена, тепер працює над вишуканням гробниці Олександра Великого. Пошукування ведуться на підставі здогадів історикфв, що гробниця Олександра Великого находиться в Олександрії, і що вона криє у собі трумну із чистого золота.

— **Гергарт Гавптман у Відні.** Віденський „Пен Клюб" улаштував на днях свято в честь великого німецького письменника Гергарда Гавптмана. На це свято приїхав із Берліна Гавптман і його жінка та син. Найкращі декл构матори Відня рецитували в присутности автора уривки його твору „Затоплений Дзвін". На закінчення свята Гавптман виголосив промову про проблему молодости і віку людини. Провідною думкою Гавптмана у цій промові було твердження, що молодість і взагалі вік людини не залежить від її літ, бо бувають 25-літні старці і 60-літні молодики. Про вік рішає дух, настрій і життєздатність та життєрадісність, а в здорової людини дух не старіється ніколи.

— **Ще про вбивника у Діссельдорфі.** У Діссельдорфі найдено труп Марії Вайсової, яку правдоподібно убив той самий злочинний тип, який убив у тому місті 20 осіб. До одної редакції ґазети в Діссельдорфі прийшло два листи, в яких невідомий тип описує місце, де він убив Марію Вайсову, та як він виконав свій злочин. Автор листів пише, що згадану жінку убито 14. листопада, а секція трупа виказала, що справді убивство було виконане в тім часі, так що правдоподібно цей лист є дійсно писаний рукою убивника 20 осіб.

— **Дня 4. XII. 1929 р.** відбудеться в Нар. Гостинниці в год. 8. веч. стараниям Т-ва студ. медицини ветеринарної „Ватра" у Львові, дансінґ, на який запрошується всіх охочих. Дохід на бібліотеку. Добровільні датки. 999 1-1

З судової салі.

Процес Українбанку в Луцьку.

Дня 26. листопада на 11. год. ранку була призначена в городському суді в Луцьку справа Українбанку, внесена до суду воєводою волинським на підставі зробленої ад гок ревізії з боку Скарбової Палати. Після довгого й нудного очікування стає відомим, що справу відложено на 16 год. В 16½ год. лаву обвинувачених займають пп. Бондарук, Ковалевський й Палаш, як члени дирекції банку, маючи перед собою оборонців — адв. д-ра В. Старосольського, адв. Багриновського й адв. Вержиковського. Мимо заповіді прокуратора, що він буде обвинувачувати „особисто" — його заступав поліціянт. Оця обставина вже викликала правний сумнів, чи процедура судового поступовання дає право поліціянтові заступать прокуратора. Розвіяти цей сумнів — не так проста річ. Інша обставина: свідки обвинувачення не зявилися. Було ясно, що процес буде відложений. І справді, представник обвинувачення прочитав із записка, що він домагається відложення справи з огляду на неприбуття свідків та з огляду на те, що треба „зробити додаткове дослідження щодо висоти процентів, які побирає банк". Це домагання було дивне, бо сиділа фахова ревізія кілька днів у банку, перегорнала книжки і документи та не найшла конкретних випадків щодо побирання більших від приписаних відсотків.

Дир. Олекс. Ковалевський заявив коротко, що не признає себе винним, бо протокол ревізії зложено невірно й несправедливо, а що Бон-

ларук і Палаш додали ще, що про істнування ві-
яких протоколів не знають, бо від них не вима-
гано ніяких пояснень, а скарбова палата офіцій-
но ніякого закиду не зробила. Оборона рішучо
виступила проти вимог представника обвинува-
чення відложити процес. Мец. П. Вержиковський
заявив, що взагалі, нема акту обвинувачення,
що підставою для обвинувачення є лише лист
воєводи волинського, що протокол ревізії, залу-
чений до листу воєводи, *ніким не підписаний*,
але, поскільки сам суддя специфікував обвинува-
чення, то нема жадних підстав для відкладання
процесу. Мец. Мих. Багриновський з Рівного спи-
нився над тим, чому свідки обвинувачення, які
писали протокол ревізії, нічого нового до процесу
не внесуть, проаналізував саме заложення роз-
порядження про грошову лихву, яке порушене
обвинуваченням, і настоював, щоби процес від-
бувся. Мец. Старосольський додав, що поскільки
[…]казують спеціяльні дані що-до побираних
відсотків, він може цю справу виключити, як
окрему, але всі дані обвинувачення з арт. 579
к. к. слід розібрати в цьому-ж засіданні, — й то-
му розправу треба відбути.

Судця Добровольський, який весь час утру-
днював обороні її завдання, перебивав промов-
цям, ставив їм ріжні запити і то в острий спо-
сіб, — домагався, щоб оборона дала свої доводи
правди що-до всіх замітів обвинувачення. Але
оборона заявила, що хоч вона є в посіданні всіх
документів, що відносяться до підложа процесу
та всіх даних, що спростовують цілий протокол
ревізії, то предложать їх не скорше, як тоді, коли
розправа почнеться вести мериторично. Суддя
все таки розправу відложив.

Накінець додамо, що на процес явилася ґре-
міяльно ціла українська інтеліґенція Луцька,
прибули представники сіл та громадські діячі з
ріжних повітових міст Волині, що підкреслило
той факт, яке широке заінтересування процесом
серед українського громадянства. Виходили з су-
ду українці з приємним почуттям що-до того над-
звичайного такту, який виявили оборонці Багри-
новський, Старосольський та Вержиковський,
які мимо незрозумілого поведення судді Добро-
вольського з великою гідністю боронили україн-
ську інституцію.

О. Лучанин.

Дописи.

РОГАТИН. *(Посвячення читальняного дому в Липиці Горішній.)* Дня 17-го листопада ц. р. посвячено в Липиці Горішній, повіт Рогатин, нововибудований читальняний дім. На це свято зібралися і просвітяни з довколичних сіл. По Службі Божій в церкві рушив величавий похід до читальні. Дім посвячували о. Смик з Жовчева й о. Брилинський з Курян. Підчас Служби Божої і посвячення співав місцевий хор під управою селянина Андрусина. Проповідь виголосив о. Смик, вказуючи на значіння освіти для нашого народу. Після привіту п. Мурина від філії „Просвіти" в Рогатині виголосив довшу промову посол Ст. Кузик, який зазначив, що освіта поневоленого народу мусить виховати молоде покоління, здібне до чину. Вечором відбувся в салі читальні концерт. Годиться зазначити, що місцеве селянство, не зважаючи на ріжні перешкоди, власними силами побудувало новий будинок для читальні й висипало з власного почину величаву могилу в память поляглих українців.

БУРШТИН. *(Нарада громадських радних.)* Дня 22-го листопада ц. р. відбулася в Бурштині довірочна нарада громадських радних. В нараді взяли участь радні з 25 сіл судового повіту Бурштин в числі 242. До президії наради вибрано п. Мисака з Мартинова Нов., Петра Войчишина з Коростович, Олексу Фардиґу з Бурштина й о. Благого з Букачовець. На тему самоврядування і завдань громадських рад промовляли посли Целевич і Кузик. У дискусії над порушеними питаннями промовляло кільканацятьох громадських радних. По 5-годинній нараді зібрані одноцушно подякували послам за уладження наради, одобрили працю послів Українського Національно-Демократичного Обєднання та висказали бажання, щоби провід партії скликав подібну нараду громадських радних з цілого краю у Львові.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 2 грудня, год. 6·30 Чудодійний перстень, представлення для дітей.

Вівторок, 3 грудня, год. 7·30 „Графиня".

Середа, 4. грудня, год. 7·30 Тріо", вист. гостин. Маліцької, Венгерка і Савана.

Малий Міський Театр

Понеділок, 2. грудня з причини ґенеральної проби театр замкнений.

Вівторок, 3. грудня, год. 7·30 „Адвокат і рожі", комедія Шанявського (премієра), гост. виступ В. Бридзінського.

Середа, 4 грудня, год. 7·30 „Адвокат і рожі", гост. виступ В. Бридзінського.

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Понеділок, 2. XII. ц. р. „На закрутах обережно", дві вистави: год. 7·15 і 9·30 вечером.

Вівторок, 3. XII. „На закрутах обережно"; дві вистави: год. 7·15 і 9·30

Кіна.

Апольо: Плодючість (на осн. повісти Ем. Золі).

Казино: Панна Ельза (на основі повісти Арт. Шніцлера)

Кольосей: Князь серед ковбоїв.

Лев: Грішне кохання.

Марусенька: Жінка в багрянниці, (Лія де Путті. Дон Альварадо).

Оаза: Йошівара (Бриґіда Гельм), Пат і Паташон, як летуни.

Палас: Звукова фільма: „Ню Йорк у ночі" (і надаток: Ніна Тарасова: Дві пісні — по російськи, Риш. Бовелі: Прольоґ до „Паяців").

Пан: Божеська жінка (Ґрета Ґарбо).

Пасаж: Володар степів (Кен Меннард). Тиждень Гомонта та Пата й американська комедія.

Стилевий: Тайна варієте (Цариця джезбенду).

Фатаморґана: Козацьке кохання (на осн. повісти Толстого „Козаки").

Химера: Пригода чесної дівчини.

Утіха: Таппюристка богів

Програма радіо.

Вівторок 3. XII. 1929

Варшава (1411,7) 17·45 Популярний концерт. **Краків** (31 ,5) 12·05 Трансмісія з Варшави. **Ґельсінґфорс** (22 ,4) 21·40 Концерт хору. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Камеральна музика. **Братислава** (279) 16·30 Концерт солістів. **Талин** (296) 18·30 Вечірній концерт. **Брно** (341,7) 19·15 Балалайкова орхестра. **Льондон** (356,3) 9·45 Сонати Бетовена. **Штутґарт** (360) 5·00 Концерт радіоорхестри. **Гамбурґ** 372) 17·00 Народні пісні. **Франкфурт** 390) 16·30 Концерт зі Штутґарту. **Берн** 403) 20·00 Веселий вечір. **Берлін** (418) 9·00 Веселі пісні. **Стокгольм** (436) 20·00 Військова музика. **Рим** (441) 17·30 Популярний концерт. **Лянґенберґ** (472) 17·30 Концерт. **Прага** (487) 18·30 „Весілля Фіґара" Моцарта. **Мілянo** (501) 12·30 Легка музика. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт радіоорхестри. **Відень** (516,3) 20·05 „Русалка" опера Двожака. **Рига** (525) 19·03 Камеральна музика. **Мюнхен** (533) 16·30 Концерт з Норинберґії. **Будапешт** (550) 17·10 Концерт пяніста Герґелія. **Москва** (825) 19·00 „Алеко" опера Рахманова. **Ковно** (1935) Вечірня музика. **Париж** (1725) 16·45 Радіоорхестра і солісти.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Живий літопис наших боїв і змагань (1914—1918) продовжує Жіночий Кружок ім. Ганни Барвінок на своїх ширших сходинах, які відбудуться **в понеділок дня 2. грудня ц. р.** в домівці при вул. Мохнацького ч. 12. о 6-ій годині вечором. Головні референти: **посол Остап Луцький і п. О. Залізнякова.** Просимо численно явитися. 982 2-2

Учениці II. Держ. Учит. Семинарії у Львові уладжують дня 4. грудня 1929. о год. 12. в полудне в салі Муз. інст. ім. Лисенка **Академію** в шану Лесі Українки, на яку запрошують Вп. Громадянство. 993 1—2

Забавовий Комітет про Т-ві „Медична Громада" улаштовує в суботу дня 7. XII. ц. р. в салях Народної Гостинниці „Чайний Вечір". — Початок в годині 19. 997 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Фельтенрайх**, Львів, пл. Маріїська ч. 5 618 2

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Сапіги 34 телеф 15·01 44 13 ?

НОТНИЙ катальоґ висилає даром Музична Накладня ТОРБАН — Львів, вул. Осолінських 6 904 5—5

ШАМОТОВІ ПЕЧІ чеські, найбільший склад **Рентшнер**, Леґіонів 37. 883 8-12

ШУКАЮ помешкання при українській **бездітній родині**, висота платні річ обоєтна. Зголошення до 15. грудня під „Фінансієр" до Адміністрації „Діла". 960 5—5

ІНТЕЛІҐЕНТНІ, енерґійні, вимовні пані й панове найдуть сталий заробіток при продажі лічничих апаратів. — Зголошення, год. 4—6, Львів, вул. Коперника ч. 4/II. 9·0 2—2

УНЕВАЖНЮЄ загублену військову книжочку Михайло Топорович, рік ур. 1899 (Чернихівці) видану через ПКУ в Тернополі 991 2 3

СТУДЕНТ права шукає лекцій у Львові, або на провінції. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Інструктор". 994 1—1

АДВОКАТСЬКИЙ кандидат з 2½ річн. адвокатською практикою при городськім суді шукає з 1. XII. ц. р. зглядно з 15. I. 1930 р. місця у адвоката. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Я. О.". 963 4—4

ВПРАВНИЙ склепар потрібний негайно. Порука конечна, услівя і посвідка, де набрав практики. Коопер. „Згода", Радошиці, Komańcza — Sanok. 993 1 1

РУТИНОВАНОГО конціпієнта, спосібного вести самостійно адвокатську канцелярію, потребую сейчас. — Адвокат Мудрецький — Чесанів. 998 1 3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних хоріб **та лікарської косметики**

ординує від 10 ½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Дітермія. Кріотерапія. Сепаратні почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п.
826 телефон 65—87. 22—?

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. II. і. Урядовцям і студентам значна знижка. Полекші в сплатах. Тел. 65—73.

Вже продається

1) **СЛУЖЕБНИК,** нове видання з 1929 р. киноварією. Ціна в оправі 12· ам. дол.

2) **ЦЕРКОВНИЙ ІНВЕНТАР,** ціна 3 зол. 50 сот.

Дістати можна в книгарні Ставропігійського Інститута. 995 1—3

Поручаємо

всілякі тартакові матеріяли, як:

смерека — ялиця

так столярські, як і будівельні.

Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в КАЛУШІ.

945 1—?

Ширіть наш часопис!

Накриття

Fragetа, Hennenberga і інших найліпших фабрик по фабричних цінах 577

у МАНДЛЯ, вул. Коперника 14. Напроти Кіна Коперник

Оповістка.

Тому що д-р Микола Шухевич чувся діткненим деякими уступами, поміщеними в протоколі, зладженім банковим інспектором Міністерства Скарбу з приводу переведеної в Кооперативнім Банку „Дністер" контролі в справі субскрипції на акції неоснованого „Українського Банку", Надзірна Рада Кооперативного Банку „Дністер" розглядаючи внесене д-ром Миколою Шухевичом зажалення в цій справі приняла слідуючу ухвалу:

„Надзірна Рада Кооперативного Банку „Дністер" стверджує, що обезціненння акційного капіталу „Українського Банку" є наслідком повоєнних економічних відносин, зокрема державної фінансової політики і тому вини в цій справі не поносить ані Управа Кооперативного Банку „Дністер" ані д-р Микола Шухевич.

На підставі інформацій двох членів основателів „Українського Банку", котрі були присутні на засіданню Надзірної Ради як її члени, Надзірна Рада приняла до відома, що д-р Микола Шухевич не був повновласником Комітету Основателів „Українського Банку", а лише як його урядовець піднимав зі субскрибованих фондів готівку на виплати згідно зарядження виплати".

Львів, дня 29. листопада 1929.

Роман Сосновський
президент
996 Кооперативного Банку „Дністер".

Присилайте передплату!

AMOL
Уважати на охоронний знак!
AMOL